

za mir!) pritožil pri državnem kancelarju. Prepoved pa doslej še ni razveljavljena. »Vsenemški listi — dostavljajo Foerster — smejo nadalje izhajati in kompromitirati nemški duh v inozemstvu; knjiga pa, ki more jačiti zaupanje v novo Nemčijo, se zaseja. Kaj koristi vse »pojasnjevanje inozemstvu, če se pa taki pogreški ne prekličajo?«

Avstrijski državni in vojni dolgovi. Avstrijska kontrolna komisija za državne dolgove objavlja izkaz o stanju avstrijskega državnega dolga koncem proračunskega leta 1915/16, torej do 30. junija 1916. Ves avstrijski državni dolg znaša 36 milijard in 27:8 milijonov kron z letno potrebnostjo obresti 1 milijarde in 478 milijonov kron. Pri tem še ni všteto peto vojno posojilo 4412:8 milijonov kron. Do konca junija 1916 so znašali vojni dolgovi Avstro-Ogrske 24.552:5 milijona kron ter so zahtevali obresti 1027:2 mil. K. Drugi avstrijski državni dolgovi pa so znašali 11.475:3 milijona kron.

F. Landau je objavil zanimiv račun o stroških sedanje vojne. Od začetka vojne so imele vojskujoče se države, v kolikor je znano, 295.407 milijonov mark dolga. S tem pa še niso pokriti vsi stroški vojne, nego, jim je prišteti izdatke, ki so jih imele nevtralne države, ker so morale svoje armade pripraviti za vsak slučaj. Dalje je treba prišteti stroške, ki jih je vojna povzročila občinam, dalje vojne škode, uničenje ladij, itd. Landau navaja potem, da se je od leta 1493. pridobilo zlata li za 116.110 milijonov mark, železnice, kar jih je sploh na svetu, cenil na 2887 tisoč milijonov, vrednost vsakoletne žetve na celem svetu pa cenil povprek na 289 tisoč milijonov mark. Treba bi torej bile žetve desetih let celega sveta, da bi se vojni stroški pokrili. Landau končuje svoja izvajanja takole: Velikanske so vsote, ki jih je požrla vojna od začetka leta 1917: na dan velja vojna 323.548.740 mark, na uro 13.841.197 mark, na minuto 224.687 mark. Vsaka sekunda, ki jo bo še trajala vojna, bo veljala ne glede na drugo škodo vsaj 3745 mark gotovega denarja.

Sovrašтво Angležev proti Nemcem je povodom napovedi poostrene podmorske vojne znova vzplamtelo. Angleško časopisje divja proti Nemčiji ter ji grozi z najhujšim maščevanjem. Ker je nemška vlada napovedala, da bodo podmorski čolni potopili v zaprtem okolišju vsako ladjo, torej tudi hospitalske ladje, predlagajo angleški listi, da naj se vozi vedno v hospitalskih ladjah tudi primerno število ranjenih nemških vojni vjetnikov. »Globe« vprašuje, kaj je z obljubo, da bo dala angleška vlada postreliti za vsako potopljeno hospitalsko ladjo po pet odličnih nemških vojni vjetnikov ter zahteva, da se kot prvega ustrelji sina velikega admiralja Tirpitz, ki se nahaja v angleškem vjetništvu. »Evening Standard« napoveduje, da bo sedaj nastala doba takega barbarstva, kakršnega še nismo doživeli.

Ilirski ali slovenski. Po »Slov. Narodu« povzamemo sledečo zanimivo zgodovinsko črtico: V zadnjem času se je med češkimi in nemškimi listi vnela vnovič stara pravda ali se reče po nemško »de-chisch« ali »böhmisch«. Pri tej priliki razpravljajo češki listi tudi o »upravičenosti« označbe »Ilirci« za Slovence oziroma Jugoslovane. Po starih Ilirih, prebivalcih srednjega in severnega dela balkanskega poluotoka, se je imenovala rimska provinca Iliricum, v kateri so se za časa preseljevanja narodov naselili Slovenci. Sedaj se imenovali nove slovanske prebivalce Ilire, dočim so se pa le-ti sami imenovali Slovenci, in tako je nastalo dvojno imenovanje tega naroda. Vključ temu, da so Slovenci ustanovili posebne države, je vendar trajala dalje in se ohranila prvotna etnična označba še do danes, o čemer imamo dovolj dokazov. V starih bogarskih in tedanjih grških pisateljih se balkanski slovanski prebivalci imenujejo »Slovenci« in njihov jezik »slovenski jezik«. Isto nahajamo pri dalmatinskih pisateljih. Makedonsko, dalmatinsko in slovensko ljudstvo govori še danes slovenski, pa naj to zvoni v narečju »slovenski« ali »slovenski«. Slavonija je ljudstvu »slovenska dežela«. Kar se tiče označbe »ilirski«, je treba poudarjati ilirsko gibanje v minulemu stoletju in tudi na literaturo prejšnjih časov. Odtod izhaja, da je tisto imenovanje pravilno, s katerim se je narod sam v zgodovini predstavljal. Prav je torej, da imajo južni Slovenci dve imeni: »Ilirci« in »Slovenci«. Da ste se ti imeni že pred 70 leti nadomestili z imenovanjem »Jugoslovani« je treba jako obžalovati in to tem bolj, ker sta bili ti dve zgodovinski in znanstveno utemeljeni označbi po krivem skoraj izrinjeni iz rabe. H koncu bodi še pripomnjeno, da je »kralj ilirski«, t. j. kralj slovenski eden naslovov avstrijskega cesarja.

Razgled.

— **Madžarski Belgrad.** Oficijozni »Pester Lloyd« objavlja članek o Belgradu ter opisuje bedo, ki vlada tam. »Tem bolj živahno pa je madžarsko življenje v Belgradu, ki kaže danes lice južnega srbsko-madžarskega mesta. Slišati je dosti madžarsčine in čebljanja madžarskih gospodov in dam v kavarnah; v mestu je lepa madžarska knjigarna, po ulicah prodajajo srbski fantiči madžarsko časopisje. Glej, vizija starega Andrassyja in Kallaya se je uresničila: Madžar, ki teži proti vzhodu, ki kot pionir »Dranga nach Osten« zasaja zapadno kulturo v balkansko ozračje, ki je še vedno polno srednjega veka.« Belgrad ima danes bolj madžarski kakor nemški značaj. To ni slučaj, ampak uresničenje namenov ogrske vlade, ki je srbsko ozemlje v prvi vrsti želela zagotoviti Ogrski, ker so na Poljskem večinoma avstrijski častniki in uradniki. Madžarska kultura in gospodarstvo izžareva na Balkanu že stoletja in naj se vojna konča tako ali tako, ta proces se bo nadaljeval in krepil tudi v miru. Seveda se morajo madžarski pionirji potruditi, da bodo imeli ljudstvo. Važno vlogo igrajo madžarske banke in trgovci, ki so bolj agilni nego avstrijski. Avstrijci so na drugem mestu.

— **»Slov. Narod« prijavlja po »Österreichische Rundschau« razpravo poslanca Pernerstorferja,** v kateri ocenjuje razne nemške spise o balkanskih in orientalnih razmerah. Znana stvar je, da so nemški spisi o teh deželah navadno jako enostranski in pomanjkljivi in se ne morejo primerjati z italijanskimi, francoskimi in angleškimi spisi. To ima jako naraven vzrok. Francozom, Angležem in Italijanom gredo pri takih studijah njihovi diplomatični zastopniki na roke ter jim dajo na razpolaganje tudi svoje informacije, med tem, ko so n. pr. pri avstrijskem poslaništvu v Carigradu svoj čas nekega avstrijskega publicista brez komplimentov postavili pred prag, ko se je oglasil za informacije. V Pernerstorferjevi razpravi so najbolj zanimiva nekatera priznanja. Pernerstorfer pravi: Dasi nam je Balkan tako blizu in nas vežejo z njim bistveni interesi, smo se vendar z njim le malo bavili. Širša javnost se je jako malo zanimala za ljudi in deželo tam doli in ve čudovito malo o njih. Nevednost o teh stvareh je mati smešnih nazorov in neprijetnih nesporazumljenj. Pernerstorfer se ni motil v tej sodbi.

PO SKLEPU LISTA.

Po sklepu lista smo dobili iz Ricmanj poročilo, da je tamkaj umrl tovariš **Kristijan Bogatec** nadučitelj v p. in posestnik. Bil je več let I. podpredsednik in upravni odborik Zaveze. Več o blagem pokojniku prihodnjič.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vsled pomanjkanja prostora smo morali odložiti poročilo o štirih dobroteljih koncertih Glasbene Matice v Ljubljani, katero priobčimo prihodnjič.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugo-slovenskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna v Ljubljani«.

Širite naš list!

— **Pridobivajte mu novih naročnikov! — Poravnajte staro in obnovite novo naročnino!**

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. januarja 1916 **K 28.706-99**

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/5. do 1/6. ure popoldne.

Velecenj. učiteljstvo opozarjamo na zbirko pesmi, ki so izšle v »Učiteljski tiskarni«. To je lepa Engelbert Ganglova knjiga

„Moje obzorje“,

ki se dobiva po vseh knjigarnah, kakor tudi v »Učiteljski tiskarni«. Cena lično vezani knjigi je 3 K. Po pošti 20 h več.

Naj bi ne bilo učiteljice in ne učitelja, ki bi ne imel v svoji knjižnici te lepe knjige.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 le imela vlog K 48.500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5% izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

Ali ste že član društva „Jubilejska samopomoč“?

Društveniki so lahko učitelji, njihove žene in učiteljice po Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem. V društvo se sprejemajo le oni, ki še niso stari nad 45 let.

Pri pristopu v društvo se plača pristopnina, ki se ravna po starostnih letih in sicer do 25 let 2 K 50 h, od 25 do 30 let 5 K, od 30 do 35 let 10 K, od 35 do 40 let 15 K, od 40 do 45 let 20 K; poleg tega še 2 K za prvi smrtni slučaj, 2 K letnine, 1 K vpisnine, 30 h upravnine in 20 h poštnine.

Letno se plačuje 30 h upravnine in 2 K za rezervni fond, ki je znašal koncem XII. upravne dobe 8052 K 99 h.

Po društvenikovi smrti izplača načelnništvo takoj zakonitni dedičem tolikokrat po 2 K, kolikor je društvenikov (sedaj 250). Po smrti društvenika plačajo drugi društveniki po 2 K za nadaljni slučaj smrti.

Vsa pojasnila glede pristopa v društvo daje predsednik

IVAN SCHMEIDEK, učitelj v Krtni, p. Dob.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“, v Ljubljani

r. z. o. j.

Člankovni račun št. 12.366.

Zadružnik našega denarnega zavoda postane lahko vsak, kogar sprejme načelnstvo. Delež 50 K, se mora takoj polno vplačati. Posebno se priporočajo ti deleži kot osnovne glavnice učiteljskih društev. Deležne vloge se obrestujejo po 5%.

Vstopnine se enkrat za vselej plača 2 K.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, ako tudi ni zadružnik. Obrestna mera je 4 1/2%.

Obrestovanje se pričenja dvakrat na mesec in sicer: 1. in 16. dne vsacega meseca.

Posojila se dajo le zadružnikom na osebni kredit po jako ugodnih pogojih. Posojila dovoljuje načelnstvo. Načelnstvene seje so vsako 2. in 4. delavno soboto v mesecu. Zadruga plačuje na željo za svoje dolžnike premije ter tudi posreduje pri zavarovanju.

Vrača se po spodaj navedenih načinih. Vsakdo si lahko izbere način vračila po svoji osebni potrebi in po svoji plačilni zmožnosti.

Vsa 100 K posojila se vrača po načinu:

mesecnih rokov	rokov	rok
A v 12 in sicer	11 a 9 K — h.	12. 4 K 73 h
B " 18 " "	17 " 6 " — "	18. 3 " 56 "
C " 24 " "	23 " 4 " 50 "	24. 4 " — "
D " 38 " "	37 " 3 " — "	38. — " 66 "
E " 46 " "	45 " 2 " 50 "	46. 1 " 81 "
F " 60 " "	59 " 2 " — "	60. — " 70 "
G " 70 " "	69 " 1 " 75 "	70. 1 " 42 "
H " 85 " "	84 " 1 " 50 "	85. 1 " 26 "

Informacije pošilja zadruga vsakomur franco, kdor vpošlje 20 h v pisemskih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Dopise je naslovljati edino na zadrugo, ne na posamezne člane načelnstva. Zadružni lokal je v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Uradne ure za stranke so izjemni praznikov vsak četrtek in vsako soboto od 1/5. do 1/6. ure popoldne.